

Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje na období 2009 – 2013

září 2008

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Analýza současného stavu	3
2.1 Vymezení venkova v rámci Královéhradeckého kraje.....	3
2.2 Dosavadní využívání zahraničních i národních podpor pro rozvoj venkovských oblastí Královéhradeckého kraje.....	5
2.3 Možnosti využívání zahraničních a tuzemských dotačních zdrojů pro rozvoj venkova do roku 2013.....	6
2.4 SWOT analýza	6
3. Opatření a dotačních tituly POV Královéhradeckého kraje	8
3.1 Dotační titul 1 - Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti.....	10
3.2 Dotační titul 2 – Komplexní úprava veřejných prostranství a místních komunikací, infrastruktura	10
3.3 Dotační titul 3 – Integrované projekty venkovských mikroregionů.....	11
3.4 Dotační titul 4 – Dotace úroků z úvěru	11
3.5 Dotační titul 5 – Vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice	11
4. Řízení a administrace POV Královéhradeckého kraje	12

1. Úvod

Politika rozvoje venkova je v evropském kontextu víceoborovým konceptem rozvoje, který je aplikován vícesektorově v rámci daného území. Politika venkovského rozvoje je primárně zaměřena na změny v zemědělském sektoru, diverzifikaci ekonomických činností zejména ve smyslu malých a středních podniků a venkovských služeb, jako je např. správa přírodních zdrojů, zvýšení přírodních funkcí, propagace kultury, turismu a rekreace. Jedním z aspektů podpory venkova je podpora aktivit místních samospráv, které vytvářejí základní podmínky pro další všestranný rozvoj spravovaného území. Smyslem POV KHK je primárně poskytnout prostředky místním samosprávám pro naplnění svých vizí rozvoje.

2. Analýza současného stavu

2.1 Vymezení venkova v rámci Královéhradeckého kraje

Venkovské oblasti můžeme charakterizovat jedinečnými kulturními, hospodářskými a sociálními vazbami, zvláštními řemeslnými aktivitami, krajinnou rozmanitostí a dalšími znaky, které ve svém souhrnu určují kapacitu pro další rozvoj. Velká část venkovských oblastí je pokryta zemědělskou půdou a lesy, které významně ovlivňují charakter krajiny. Nicméně s postupně klesající vahou zemědělství a lesnictví je třeba najít takové charakteristiky, které by relevantně vymezily venkovský prostor.

Venkovské oblasti lze charakterizovat jako oblasti zaostávající za městskými oblastmi z hlediska vývoje příjmů a zaměstnanosti; často se jedná o oblasti, které mají hodnotu z environmentálního pohledu. Venkovské oblasti můžeme také často charakterizovat jako oblasti s nízkou hustotou obyvatel, oblasti s migračním deficitem mladých a odborně kvalifikovaných lidí. Často uváděným důvodem zaostávání venkovských oblastí je nízký aglomerační potenciál, nedostatek lidského kapitálu a nízká vybavenost infrastrukturou.

Velice hrubě můžeme venkovské oblasti popsat jako venkovskou krajinu, která zahrnuje malá města a jejíž část je využívána k zemědělským činnostem, lesnictví, rybářství a rybníkářství, k rekreačním činnostem, k hospodářským a sociálním činnostem venkovských obyvatel a dalším činnostem. Musíme si však uvědomit, že postupně dochází ke zvyšování podílu venkovského obyvatelstva, jejichž příjmy nezávisí pouze na zemědělské činnosti.

Definování venkovských oblastí můžeme uchopit jednak z pohledu sociálně-prostorové (popisné) či sociálně-kulturní terminologie. Mezi popisné charakteristiky patří využití půdního fondu, zaměstnanost, populace. Na druhou stranu socio-kulturní charakteristiky se spíše váží na dané prostředí, ve kterém lidé žijí. Ani EU nemá jednotnou definici venkovských oblastí. Každá členská země používá svou vlastní definici – ty jsou si ale více či méně podobné. V běžné ekonomické praxi jsou používány dvě metody definování venkovských oblastí, jedna vyvinutá OECD a druhá Eurostatem.

Definice OECD je založena pouze na jediném kritériu – hustotě osídlení. Z hlediska POV KHK je významná pouze místní úroveň, tj. úroveň NUTS 5. Obce jsou dle této metodiky považovány za venkovské, pokud je jejich hustota osídlení nižší než 150 obyv./km². Přístup Eurostatu je založen také na kritériu hustoty osídlení, ale navíc uplatňuje „vymezení podle stupně urbanizace“. Hustě zalidněné oblasti jsou charakteristické sousedícími obcemi, jejichž hustota obyvatel přesahuje 500 obyv./km² a celková populace takové oblasti dosahuje nejméně 50 000 obyv. Druhou skupinu tvoří prostřední oblasti, které se vyznačují obcemi s hustotou vyšší než 100 obyv./km² a nepatří k hustě zalidněným oblastem. Celková populace takové oblasti musí být nejméně 50 000 obyv. nebo musí sousedit s hustě zalidněnou oblastí. Posledním způsobem jsou řídko osídlené oblasti kam patří obce, které nejsou zahrnuty v klasifikaci hustě zalidněných či prostředních oblastí.

Další doplňkovou metodou klasifikace venkovských oblastí může být přístup inspirovaný studiemi Rady Evropy a rozvinutý Evropskou komisí. Na základě této metody můžeme rozdělit venkovské oblasti podle stupně jejich zapojení do národního hospodářství do tří skupin. První skupinu tvoří integrované venkovské oblasti vyznačující se rostoucí populací a zaměstnaností v sekundárním a terciárním sektoru, ale zemědělskou činností jako klíčovou při využití půdy. Jsou to oblasti blízké městským oblastem. Druhou skupinu tvoří středně pokročilé venkovské oblasti, které jsou relativně vzdálené od městských oblastí s převahou primárního a sekundárního sektoru, s velkým podílem zemědělských aktivit. Poslední skupinu tvoří odlehle venkovské oblasti s nejnižší hustotou obyvatelstva a obvykle s nejnižšími příjmy a starším obyvatelstvem zaměstnaným převážně v zemědělství.

V České republice je za venkovskou obec běžně považována obec s méně než 2 000 obyvateli. Toto vymezení se vztahuje také na možné území realizace projektů v ose III Programu rozvoje venkova pro období 2007-2013.

Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-2010 vymezuje venkovské oblasti jako protiklad městských oblastí následujícím způsobem:

Městským prostorem je obec, která splňuje alespoň jednu z následujících podmínek:

- má statut města
- má více jak 2000 obyvatel
- její hustota obyvatel je vyšší než 150 obyv./km² a současně hodnota souhrnného indikátoru charakterizujícího udržitelný rozvoj území¹, je vyšší než 190 bodů

Ostatní obce tvoří venkovský prostor.

Do městského prostoru je zařazeno 56 obcí, z nichž 48 obcí má statut města. Z 8 obcí, které jsou zařazeny do městského prostoru a nemají statut města je 5 obcí s více než 2000 obyvateli (Černilov, Mladé Buky, Rudník, Stará Paka, Velké Poříčí) a 4 obce s hustotou obyvatel větší než 150 obyv./km² a zároveň hodnotu souhrnného indikátoru větší než 190 bodů (Častolovice, Předměřice nad Labem, Valdice a Velké Poříčí). Do městského prostoru je zařazeno 13 obcí, které mají méně než 2 000 obyvatel (Častolovice, Janské Lázně, Libáň, Miletín, Pecpod Sněžkou, Pilníkov, Předměřice nad Labem, Stárvov, Špindlerův Mlýn, Teplice nad Metují, Valdice, Vysoké Veselí a Železnice). Z těchto 13 obcí pouze 3 mají podle kombinovaného kritéria hustoty osídlení a hodnoty souhrnného indikátoru charakter městského prostoru (Častolovice, Předměřice nad Labem a Valdice). Kritérium hodnoty souhrnného indikátoru je přitom značně diskutabilní vzhledem k tomu, že tento indikátor byl konstruován pro vymezení deprivovaných území s nízkým rozvojovým potenciálem bez ohledu na jejich městský či venkovský charakter, a tudíž zahrnuje hodnocení znaků pro charakteristiku venkovského území irelevantních (např. nadmořská výška či vzdálenost od významných komunikací). Navíc je pro potřeby POV KHK nutné tento indikátor každoročně přepočítávat, přičemž jsou zde zahrnuty jak charakteristiky časově značně variabilní (míra nezaměstnanosti k určitému datu) tak takové, jejichž hodnota je zjišťována pouze jednou za 10 let (podíl vyjíždějících za prací z obce).

Venkovský prostor Královéhradeckého kraje tvoří v souladu s uvedenou metodikou vymezení městského a venkovského prostoru 392 obcí. **Kompletní seznam městských a venkovských oblastí je obsažen v Příloze Vymezení městských a venkovských oblastí v KHK.**

Venkovský prostor definovaný v Programu rozvoje Královéhradeckého kraje 2008-2010 zaujímá svou rozlohou 326 486 ha 68,61 % území kraje, jeho obyvatelstvo v počtu 157 135 obyvatel (k 1. 1. 2007) představuje 28,59 % populace kraje. Základní statistické charakteristiky venkova Královéhradeckého kraje jsou uvedeny v následující tabulce.

	počet obyvatel k 1.1.2007	výměra (ha)	hustota (obyv./km ²)
Minimum	37	119	5
Maximum	1910	5408	285
Průměr	401	833	55
Medián	311	654	47
1. kvartil	181	425	32
3. kvartil	534	1054	65

¹ viz analytická studie „Specifické oblasti v Královéhradeckém kraji“, únor 2008

Venkovský prostor je z velké části charakterizován značnou rozdrobeností osídlení – pouze 219 z celkového počtu 392 venkovských obcí je tvořeno jedinou místní částí, ostatní se skládají ze dvou a více místních částí. Přehled počtu místních částí venkovských obcí podává následující tabulka.

počet místních částí	1	2	3	4	5	6	7	víc než 7
počet obcí	219	83	36	25	14	7	4	4

2.2 Dosavadní využívání zahraničních i národních podpor pro rozvoj venkovských oblastí Královéhradeckého kraje

POV KHK navazuje na Program obnovy vesnice přijatý vládou ČR 29. 5. 1991 a aktualizovaný usnesením vlády č. 730 z 11. 11. 1998. Tento Program byl zajišťován MMR jako součást regionální politiky a administrován prostřednictvím okresních úřadů až do ukončení jejich činnosti. Od roku 2004 je rozvoj venkovských oblastí financován z prostředků krajských rozpočtů.

Královéhradecký kraj vyčleňuje od roku 2004 na realizaci akcí POV Královéhradeckého kraje každoročně minimálně 45 mil. Kč. Celkové požadavky na podporu ze strany žadatelů přitom pravidelně představují zhruba trojnásobek této částky. Metodika rozdělování celkového objemu prostředků postupně přechází od pokrytí všech žádostí v nižší míře dotace (kdy jediným „výběrovým“ kritériem byla vhodnost žadatele) k výběru akcí, kterým budou poskytnuty finanční prostředky v plné požadované výši. Charakter POV přitom neumožňuje v plné míře využít výběrových kritérií hodnotících kvalitu předloženého projektu. Hlavní důvody tkví jednak v zaměření POV na všechny venkovské obce, tedy i na ty, které nemají dostatečné finanční i lidské zdroje na přípravu projektu pro soutěž, jednak v náročnosti hodnocení kvality projektů (a tím i nárůstu finančních požadavků na administrativní zajištění POV).

Dotační tituly POV KHK v roce 2004 kopírovaly dotační tituly Programu obnovy venkova ČR v předchozích letech. Ke změnám došlo u dt 5 (oblast vzdělávání a školení, školy obnovy venkova), kde byl rozšířen okruh možných příjemců dotace. Nově byl zaveden dt 6 podporující spolufinancování projektů, které využívají dotace ze strukturálních fondů EU či jiných zahraničních finančních zdrojů.

Zvláštní pozornost zaslouží dt 3 – Integrované projekty venkovských mikroregionů. Za celou dobu existence POV KHK nebyl realizován žádný projekt, který by naplňoval původní zaměření tohoto dt na projekty posilující socioekonomický rozvoj, propojující obnovu občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti (nevzniklo žádné nové pracovní místo), podporou malého a středního zemědělského i nezemědělského podnikání, cestovního ruchu a s péčí o krajinu a kulturní hodnoty v území. Pravděpodobným důvodem této skutečnosti je finanční náročnost realizace takového projektu. Dále se jako problematický ukázal požadavek zahrnout nemovité objekty, jejichž úpravy byly předmětem dotace, do majetku žadatele, kterým mohl být v případě tohoto dt pouze dobrovolný svazek obcí. I přes uvedené problémy slouží dotační titul 3 jako významný finanční zdroj pro společné projekty venkovských mikroregionů. V rámci těchto projektů je postupně upevňována a rozvíjena spolupráce obcí sdružených v DSO.

Možnosti strukturálních fondů v programovacím období 2004-2006 nebyly pro venkovské obce příliš příznivé, zejména z důvodů požadované minimální výše způsobilých nákladů a značné administrativní náročnosti zpracování i realizace projektů. Přesto se v rámci SROP uplatnilo celkem 10 projektů venkovských obcí a dobrovolných svazků obcí (v opatření Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech 1 projekt, v opatření Rozvoj informačních a komunikačních technologií 7 projektů, v opatření Rozvoj regionální

infrastruktury pro cestovní ruch 2 projekty). Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství přinesl venkovským obcím pouze možnost financování aktivit typu LEADER+. V ostatních operačních programech financovaných z ERDF neměly venkovské obce prakticky žádnou příležitost k uplatnění svých projektů.

2.3 Možnosti využívání zahraničních a tuzemských dotačních zdrojů pro rozvoj venkova do roku 2013

V současné době mohou venkovské obce a dobrovolné svazky obcí využívat prostředky strukturálních fondů (ERDF a ESF) a prostředky EAFRD v několika operačních programech. Největší podíl prostředků je soustředěn v Regionálním operačním programu NUTS II Severovýchod a Programu rozvoje venkova.

ROP NUTS II Severovýchod se zabývá specifikou venkova v oblasti podpory 2.3 Rozvoj venkova. Alokace finančních prostředků pro programovací období pro celé území NUTS II Severovýchod činí 44 639 117 EUR ze strukturálních fondů, 3 938 744 EUR ze státního rozpočtu a 472 639 EUR z krajských rozpočtů. Oprávněnými žadateli v této oblasti podpory jsou obce s více než 500 a méně než 5 000 obyvateli a DSO. Z dosud hodnocených výzev k předkládání projektů v této oblasti podpory je patrné, že zájem o podporu zhruba čtyřikrát převyšuje možnosti tohoto operačního programu.

V Programu rozvoje venkova jsou pro obce do 500 obyvatel určeny oblasti podpory III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby a III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví. (V oblasti podpory III.2.1 mohou na projekty vodohospodářské infrastruktury žádat obce do 2 000 obyvatel.) Prostředky EAFRD a státního rozpočtu vyčleněné pro realizaci projektů osy III Programu rozvoje venkova činí pro celou českou republiku 635 553 634 EUR. Z této částky představují 37,5 % prostředky na realizaci projektů oblasti podpory III.1.1 a III.1.2, kde oprávněnými žadateli jsou zemědělci a mikropodniky. Další 2 % pokrývají náklady oblasti podpory III.3.1 Vzdělávání a informace. Pro realizaci projektů místních samospráv venkovských obcí Královéhradeckého kraje je tedy při současném kurzu eura ročně k dispozici zhruba 80 mil. Kč.

Ve všech operačních programech je maximální výše příspěvku ze strukturálních fondů stanovena na 85 % celkových způsobilých výdajů, přičemž některé umožňují poskytnutí dalších prostředků ze státního rozpočtu či z rozpočtu krajů. Program rozvoje venkova stanoví hranici poskytnutých prostředků na 90 % celkových způsobilých výdajů projektu. Pokud projekt zakládá veřejnou podporu, je výše dotace stanovena v souladu s evropskou legislativou pro veřejnou podporu. Z těchto důvodů není účelné nadále zachovávat dotační titul 6 Kofinancování projektů realizovaných s účastí zahraničních finančních fondů POV Královéhradeckého kraje.

2.4 SWOT analýza

Silné stránky

- a) Přírodní bohatství a atraktivita krajiny
- b) Množství kulturních památek v obcích a jejich okolí
- c) Nízké znečištění životního prostředí a poměrně vysoký počet chráněných území
- d) Vybavení větších obcí základní infrastrukturou
- e) Dlouholeté zkušenosti s realizací Programu obnovy venkova
- f) Zkušenosti s dalšími dotačními zdroji
- g) Postupné zapojování občanů do řešení komunálních otázek v obcích
- h) Rozvoj kulturních a společenských tradic venkova
- i) Podíl obcí účastnících se soutěže Vesnice roku a jejich výsledky v této soutěži
- j) Rostoucí počet značených cyklotras

- k) Významné přírodní zdroje s vysokým podílem lesních ploch
- l) Nízká intenzita výskytu sociálně-patologických jevů a kriminality na venkově

Slabé stránky

- a) Nepříznivá věková struktura a odliv obyvatel v produktivním věku
- b) Nedostatek pracovních příležitostí na venkově
- c) Špatný stav budov v majetku obcí
- d) Chybějící občanská vybavenost a nedostatečná nabídka volnočasových aktivit
- e) Stav místních komunikací
- f) Absence vodohospodářské infrastruktury v malých obcích
- g) Absence územně plánovací dokumentace v malých obcích
- h) Zatím nedostatečně rozvinuté zapojování občanů do plánování rozvoje obcí
- i) Množství tzv. brownfields jako pozůstatků zejména zemědělské výroby
- j) Vysoký stupeň zatížení přírody a krajiny v turisticky atraktivních oblastech
- k) Nedostatečná kvalifikace administrativy malých obcí
- l) Dosavadní způsob rozdělování prostředků POV KHK – krácení požadovaných dotací

Příležitosti

- a) Zájem státu i EU na rozvoji venkova
- b) Možnost využití levných nevyužívaných budov
- c) Možnost využití specifických podmínek mikroregionů
- d) Zájem turistů o produkty venkovské turistiky
- e) Využití OZE
- f) Využití metody LEADER

Ohrožení

- a) Administrativní náročnost vedení malých obcí
- b) Nedostatek finančních prostředků na realizaci projektů
- c) Obtíže při realizaci společných projektů více obcí
- d) Komplikované nastavení možností využívání operačních programů
- e) Zhoršující se životní prostředí v důsledku nerespektování zásad udržitelného rozvoje
- f) Nekontrolované a živelná suburbanizace
- g) Konfliktní střety rozvoje cestovního ruchu s ochranou přírody
- h) Nejistota pramenící z nedostatku informací týkajících se dalšího financování aktivit LEADER
- i) Vývoj kurzu eura snižující hodnotu dotací poskytovaných ze strukturálních fondů a EAFRD

3. Opatření a dotačních tituly POV Královéhradeckého kraje

Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje (dále jen „POV KHK“) věcně navazuje na Program obnovy vesnice projednaný vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení vlády České republiky č. 730 ze dne 11. listopadu 1998, kterým byl novelizován Program obnovy venkova. POV KHK naplňuje cíle prioritní osy III Venkov a zemědělství Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006-2015.

Cíle POV KHK

Základním cílem POV KHK je vytvořit organizační a ekonomické podmínky k podnícení a k podpoře obyvatel venkova a samospráv venkovských obcí k tomu, aby se vlastními silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a rozvoj ekologicky nezávadného hospodářství, jmenovitě o:

- a) Úpravu veřejných prostorů a staveb, zlepšení občanské vybavenosti, technické infrastruktury včetně technických zařízení pro ochranu životního prostředí a dopravní vybavenosti, obnovu tradiční cestní sítě včetně rozvoje alternativní místní dopravy;
- b) Zachování a obnovu vlastního obrazu venkovských obcí, jejich organického sepětí s krajinou, specifického rázu venkovské zástavby, jeho přirozené a jedinečné působivosti v místě a v krajině, obnovu kulturních památek na venkově;
- c) Převzetí spoluodpovědnosti celé společnosti za udržování a rozvoj regenerační, rekreační a terapeutické funkce venkovského prostoru;
- d) Udržení, obnovu a účelné využití přirozeného produkčního potenciálu zemědělsky využívané krajiny v návaznosti na vhodnou organizaci a využití půdního fondu při zachování a rozvíjení jeho přírodní, obytné a estetické hodnoty;
- e) Rozvoj hospodářství při využívání místních hmotných zdrojů a zaměstnanosti místního obyvatelstva, tj. rozvoj zemědělského i nezemědělského podnikání, služeb, cestovního ruchu apod., rozvoj místního marketingu, klientely a distribučních sítí místních výrobců;
- f) Rozvíjení partnerských vztahů mezi obcemi a jejich svazky;
- g) Udržení, obnovu a rozvíjení místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, pospolitosti venkovského obyvatelstva a vědomí vlastní odpovědnosti za obnovu a rozvoj venkovských obcí a venkovských mikroregionů.

Předmět POV KHK

Předmětem POV KHK je příprava a realizace programů obnovy vesnice, integrovaných projektů a osvětová, poradenská a vzdělávací činnost.

V úrovni obcí je POV KHK zaměřen na podporu realizace programů obnovy vesnice, jejichž součástí jsou zejména aktivity směřující:

- a) k zachování, obnově a údržbě venkovské zástavby (historická urbanistická struktura, kulturní památky, doklady lidového stavitelství, veřejné budovy vytvářející obraz obce, drobná historická architektura, náprava architektonických a stavebních nešvarů, adaptace nevyužívaných budov pro nové vhodné využití apod.);
- b) ke zkvalitnění občanské vybavenosti (údržba, obnova, případně rozšíření vybavenosti na úseku školství, zdravotnictví, péče o staré občany, děti a mládež, kultury, tělovýchovy, cestovního ruchu, spolkové činnosti, služeb a obchodu);
- c) ke zkvalitnění technické infrastruktury;
- d) k úpravě veřejných prostranství (úprava návsí a veřejných prostranství, úprava parků, výsadba zeleně, obnova vodních ploch a vodotečí, úprava hasičských nádrží apod.);
- e) k ochraně a obnově kulturní krajiny;

- f) k rozvoji hospodářství obce (zemědělská činnost a zpracování produkce, rozvoj vhodných druhů nezemědělské výroby a místního průmyslu, obnova řemesel, rozvoj obchodu a služeb, včetně služeb pro cestovní ruch, podpora podnikání a rozvoj pracovních příležitostí, stabilizace obyvatelstva);
- g) k rozvoji sounáležitosti místních obyvatel s jejich obcí a přirozenými regiony, osvětové, kulturní a společenské akce, přispívající k informovanosti občanů o přípravě a realizaci programu a podněcující jejich ochotu se na obnově a rozvoji spolupodílet (kronika obce, místní zpravodaj, výstavky, výchovná, osvětová, informační a propagační činnost zaměřená k obnově a rozvoji venkova apod.).

V úrovni spolupráce obcí a dalších subjektů je POV KHK zaměřen na podporu:

- a) přípravy a realizace programů sociálně ekonomického rozvoje a integrovaných projektů zaměřených na socioekonomický rozvoj, propojujících obnovu občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti, podporou malého a středního zemědělského i nezemědělského podnikání, cestovního ruchu a s péčí o krajinu a kulturní hodnoty v území. Tyto dokumenty komplexně řeší problémy přesahující rámec jednotlivých obcí, přičemž zohledňují zpracované programy obnovy vesnice;
- b) obnovy a hledání regionální identity, osvěty, vzdělávání a poradenství v oblasti obnovy a rozvoje venkova.

V krajské úrovni je POV KHK zaměřen na podporu osvěty, vzdělávání a poradenství v oblasti obnovy a rozvoje venkova a opírá se o tyto nejdůležitější pilíře:

- a) Svaz měst a obcí ČR, který umožňuje komunikaci mezi představiteli obcí;
- b) Spolek pro obnovu venkova, který umožňuje komunikaci k problematice obnovy a rozvoje venkova zaměřených odborníků, praktiků, politiků, úředníků a publicistů;
- c) Soutěž Vesnice roku, jež každoročně vyhledává a zveřejňuje ty obce, které mohou posloužit jako inspirativní příklady a motivační posila pro ostatní;
- d) Školy obnovy venkova konfrontující praktiky z terénu s nejlepšími odborníky a umožňující přenášet zkušenosti mezi obcemi.

Zásady a podmínky účasti v POV KHK

Žadatelé o dotaci musí splnit následující podmínky:

- a) Příhláška k Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje. Program je přístupný všem obcím (nebo částem obcí) a svazkům obcí venkovského charakteru, které se k němu přihlásí předepsanou formou Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, cestovního ruchu a kultury. Příhláškou je vyplněný dotazník „Příhláška obce/dobrovolného svazku obcí k Programu obnovy venkova“ (pro zájemce o účast v POV KHK je přihláška k dispozici u všech zprostředkovatelů Programu). Obce/dobrovolné svazky obcí, které se přihlásily k POV KHK pro rok 2008, vyplní dotazník pouze v případě, že údaje, které byly poskytnuty Krajskému úřadu, jsou již neaktuální. Pro žádost o dotaci v dotačním titulu 5 (Vzdělávání a poradenství) není zapotřebí předkládat přihlášku k POV KHK.
- b) Územně plánovací příprava. Základní podmínkou pro dotace realizací akcí v rámci POV KHK a pro zpracování resp. schválení programu obnovy vesnice je zpracovaná urbanistická studie, evidovaná v územně plánovací dokumentaci, projednaná obecním zastupitelstvem nebo územně plánovací dokumentace (územní plán obce, regulační plán), která má schválené souborné stanovisko.
- c) Program obnovy vesnice. Pokud je žadatelem o dotaci obec, musí mít zpracovaný a zastupitelstvem schválený Program obnovy vesnice. Pokud je žadatelem dobrovolný svazek obcí, musí mít Program obnovy vesnice zpracovaný a místním zastupitelstvem schválený každá obec, na jejímž území se budou realizovat aktivity, na které je žádána dotace. Žadatelé v dotačním titulu 5 – Vzdělávání a poradenství

musí doložit vyjádření alespoň pěti obcí (každá s maximálním počtem obyvatel 2 000) k předloženému projektu.

Podmínky jednotlivých dotačních titulů jsou každoročně upřesňovány v Zásadách poskytování dotací v POV Královéhradeckého kraje. Tyto Zásady projednává Krajský výběrový výbor a doporučuje jejich schválení Zastupitelstvu KHK. Zásady poskytování dotací z POV KHK schválené Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje jsou nedílnou součástí vyhlášení výzvy k předkládání žádostí o dotaci v rámci POV KHK.

3.1 Dotační titul 1 - Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti

Dotační titul umožňuje poskytnout dotaci na výstavbu, rekonstrukci či opravu následujících typů objektů:

- základní a mateřské školy, školská zařízení
- zdravotní a sociální zařízení
- kulturní a tělovýchovná zařízení
- hřiště, sportoviště
- hasičské zbrojnice
- veřejný rozhlas
- sakrální stavby, hřbitovy
- drobná architektura
- radnice, obecní úřady

Dotace může být poskytnuta pouze na pořízení či zhodnocení majetku, který je ve vlastnictví obce.

Žadatelem v dotačním titulu 1 může být pouze obec, která naplňuje definici venkovské obce dle aktuální verze Programu rozvoje kraje.

Minimální a maximální výše dotace a maximální možný podíl dotace na celkových nákladech akce je každoročně stanoven v Zásadách pro poskytování dotací z POV Královéhradeckého kraje. Většina akcí podpořených v tomto dotačním titulu nebude zakládat veřejnou podporu. Akce generující příjmy nebo hrozící narušením obchodu mezi členskými státy EU budou posouzeny individuálně, v odůvodněných případech bude poskytnuta podpora v režimu de minimis.

3.2 Dotační titul 2 – Komplexní úprava veřejných prostranství a místních komunikací, infrastruktura

Dotační titul umožňuje poskytnout dotaci na výstavbu, komplexní úpravu, rekonstrukci opravu, instalaci následujících typů objektů:

- místní komunikace
- chodníky
- veřejné osvětlení
- autobusové zastávky
- reflexní dopravní značky a retardery
- lavičky, altánky, odpadkové koše, stojany na kola (tzv. mobiliář)
- obnova a zřizování veřejné zeleně
- obnova a zřizování rybníků a vodotečí
- požární nádrže
- dešťová kanalizace

Žadatelem v dotačním titulu 2 může být pouze obec, která naplňuje definici venkovské obce dle aktuální verze Programu rozvoje kraje.

Minimální a maximální výše dotace a maximální možný podíl dotace na celkových nákladech akce je každoročně stanoven v Zásadách pro poskytování dotací z POV Královéhradeckého kraje. Většina akcí podpořených v tomto dotačním titulu nebude zakládat veřejnou podporu. Akce generující příjmy nebo hrozící narušením obchodu mezi členskými státy EU budou posouzeny individuálně, v odůvodněných případech bude poskytnuta podpora v režimu de minimis.

3.3 Dotační titul 3 – Integrované projekty venkovských mikroregionů

Dotační titul 3 podporuje spolupráci obcí v rámci dobrovolných svazků obcí. Dotace může být přiznána pouze projektu, který bude realizován (přímo se dotkne života obyvatel) alespoň ve dvou obcích svazku.

Pokud dobrovolný svazek obcí zasahuje mimo území Královéhradeckého kraje, budou podporovány pouze aktivity realizované prokazatelně v Královéhradeckém kraji.

V rámci dotačního titulu 3 může být pořízen pouze majetek dobrovolného svazku obcí nebo zhodnocen majetek, který vložily do hospodaření svazku jeho členské obce (např. smlouvou o zápůjčce) ze svého vlastního majetku. Majetek vložený do svazku obcí podléhá náležitostem § 38 zákon č. 250/200 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Žadatel prokazuje splnění těchto dvou podmínek před poskytnutím dotace.

Žadatelem v dotačním titulu 3 může být pouze dobrovolný svazek obcí, který byl registrován v souladu se zákonem o obcích (§ 49 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů).

Minimální a maximální výše dotace a maximální možný podíl dotace na celkových nákladech akce je každoročně stanoven v Zásadách pro poskytování dotací z POV Královéhradeckého kraje. Většina akcí podpořených v tomto dotačním titulu nebude zakládat veřejnou podporu. Akce generující příjmy nebo hrozící narušením obchodu mezi členskými státy EU budou posouzeny individuálně, v odůvodněných případech bude poskytnuta podpora v režimu de minimis.

3.4 Dotační titul 4 – Dotace úroků z úvěru

V rámci dotačního titulu mohou příjemci čerpat dotaci na pokrytí části úroků z úvěrů, s jejichž pomocí byl pořízen majetek žadatelů nebo byly vybudovány objekty technické infrastruktury.

Žadatelem v dotačním titulu 4 může být obec, která naplňuje definici venkovské obce dle aktuální verze Programu rozvoje kraje, nebo dobrovolný svazek obcí, který byl registrován v souladu se zákonem o obcích (§ 49 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů). Pokud je žadatelem svazek obcí, jsou za způsobilé pokládány pouze takové výdaje, které byly vynaloženy na území obcí s maximálně 2 000 obyvateli.

Minimální a maximální výše dotace a maximální možný podíl dotace na celkových nákladech akce je každoročně stanoven v Zásadách pro poskytování dotací z POV Královéhradeckého kraje. Většina akcí podpořených v tomto dotačním titulu nebude zakládat veřejnou podporu. Akce generující příjmy nebo hrozící narušením obchodu mezi členskými státy EU budou posouzeny individuálně, v odůvodněných případech bude poskytnuta podpora v režimu de minimis.

3.5 Dotační titul 5 – Vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice

Prostředky dotačního titulu 5 jsou určeny na rozšiřování a zkvalitňování nabídky vzdělávacích a poradenských aktivit v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice včetně nabídky využívající současných informačních technologií.

Žadatelem v dotačním titulu 5 může být obec splňující definici venkovské obce dle aktuálního znění Programu rozvoje kraje, DSO nebo právnická nebo fyzická osoba poskytující nebo zajišťující vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice. Pokud žadatelem není obec, musí předložit vyjádření alespoň tří obcí splňujících definici venkovské obce Královéhradeckého kraje, že budou využívat předložený projekt.

Minimální a maximální výše dotace a maximální možný podíl dotace na celkových nákladech akce je každoročně stanoven v Zásadách pro poskytování dotací z POV Královéhradeckého kraje. Většina akcí podpořených v tomto dotačním titulu nebude zakládat veřejnou podporu. Akce generující příjmy nebo hrozící narušením obchodu mezi členskými státy EU budou posouzeny individuálně, v odůvodněných případech bude poskytnuta podpora v režimu de minimis.

4. Řízení a administrace POV Královéhradeckého kraje

Řídícím subjektem Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje je Zastupitelstvo kraje. Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje schvaluje Program obnovy venkova Královéhradeckého kraje, Zásady pro poskytování dotací z Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje, výši dotací jednotlivým akcím a výši odměn zprostředkovatelům POV KHK.

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje jmenuje Krajský výběrový výbor POV KHK jako poradní orgán pro přípravu Zásad poskytování dotací z Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje, návrhu dotací z prostředků POV KHK, monitorování realizace POV KHK a návrhu odměn zprostředkovatelům POV KHK.

Zásady pro poskytování dotací z Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje budou každoročně aktualizovat podmínky jednotlivých dotačních titulů, zejména:

- vymezení vhodných akcí podporovaných v jednotlivých dotačních titulech
- vymezení okruhu žadatelů v jednotlivých dotačních titulech
- stanovení minimální a maximální výše dotace a maximálního podílu dotace na celkových nákladech akce v jednotlivých dotačních titulech
- administrativní kritéria přijatelnosti žádosti
- specifická kritéria hodnocení žádostí v jednotlivých dotačních titulech
- maximální podíl prostředků vyčleněný na administraci a zprostředkování POV KHK

Administrátorem POV KHK je odbor regionálního rozvoje, kultury a cestovního ruchu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Pro ulehčení komunikace s žadatelem a příjemci podpory pověřuje Královéhradecký kraj činnostmi zprostředkovatelů (tj. sběrem a administrativním hodnocením žádostí, přípravou smluv o poskytnutí dotace, kontrolou dokladů podpořených akcí, kontrolou dokladů vyhodnocení a finančního vypořádání akcí a archivací dokladů vztahujících se k akcím) i jiné subjekty. Působnost těchto subjektů v rámci POV KHK se bude vztahovat minimálně na území obcí s pověřenou působností, maximálně na území okresu. V ideálním případě budou těmito subjekty obce s rozšířenou působností.